

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій

УЗГОДЖЕНО

В.о. декана факультету
Оксана ПОПОВИЧ
«25» липня 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи
Анатолій ПОЛУХІН
2024

Система менеджменту якості
ПРОГРАМА
Переддипломної практики

Освітньо-професійна програма: «Митна діяльність підприємницьких структур»
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»

Форма навчання	Курс	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Самостійна робота (годин)	Форма семестрового контролю
Денна	2	3	180/6.0	180	Диф. залік

Індекс: РМ – 6-076-3/23 – 2.2.1.2
НМ – 6-076-3/23 – 2.2.1.2

СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024

Система менеджменту якості.
Програма переддипломної практики

Шифр
документа

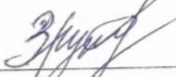
СМЯ НАУ
ПП 11.01.05-01-2024

Стор. 2 із 9

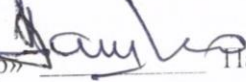
Програму переддипломної практики розроблено на основі освітньо-професійної програми «Митна діяльність підприємницьких структур», навчального та робочого навчальних планів № НМ-6-076-3/23, № РМ-6-076-3/23, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» та відповідних нормативних документів.

Програму практики розробили:

завідувач кафедри економіки та
бізнес-технологій, д.е.н., професор Оксана ЧУМАК

професор кафедри економіки та
бізнес-технологій, д.е.н., професор Заріна ПОБЕРЕЖНА

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 10 від «27» 06 2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Митна діяльність підприємницьких структур» Павло ПАШКО

Завідувач кафедри Оксана ЧУМАК

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 11 від «27» 06 2024 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

Система менеджменту якості.
Програма переддипломної практики

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ПП 11.01.05–01–2024

Стор. 3 із 9

1. ВІДОМОСТІ ПРО СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ТА ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ

Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля» спрямована на формування підприємницьких компетентностей завдяки орієнтації на дослідження в сфері підприємництва та митної справи, враховує специфіку роботи підприємств у сучасних умовах господарювання, враховує спектр напрямків професійної та наукової кар'єри здобувача.

ОПП «Митна діяльність підприємницьких структур» передбачає теоретичну та практичну підготовку в сферах митної справи та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, вирішення професійних завдань і проблем, пов'язаних із наданням та отриманням якісних митних послуг підприємницькими структурами чи виконання завдань з митної й зовнішньоторговельної діяльності на підприємствах. Акцент робиться на адаптації та впровадженні в професійну діяльність знань, аналітичних, комунікативних, організаторських, підприємницьких навичок, інтегративного вирішення завдань з формування митної політики, ведення й організації зовнішньоекономічної діяльності та експертизи з боку підприємницьких структур, митно-брокерських компаній та органів ДМСУ.

2. ВІДОМОСТІ ПРО БАЗИ ПРАКТИКИ

Переддипломну практику здобувачі проходять на підприємствах галузі або структурних підрозділах органів Державної митної служби України (надалі – бази практики), з якими має договір університет, або ж на базі практики, з якою здобувач особисто уклав договір (незалежно від форми власності). В особливих умовах місцями проведення практики здобувачів є комп'ютерний клас, методичний кабінет та навчальні аудиторії кафедри.

3. ЦІЛІ ПРАКТИКИ

У результаті проходження практики здобувач повинен:

знати:

- законодавчі і нормативні документи, які регламентують діяльність бази практики;
- положення митного законодавства в Україні;
- норми митно-тарифного регулювання, митного контролю, митного оформлення експортно-імпортних потоків через митний кордон України;
- положення у сфері нарахування санкцій при порушенні митного законодавства й їх оскарження;
- особливості діяльності й оцінки митно-брокерської компанії;
- особливості оцінки зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта господарювання;
- особливості міжнародно-правового забезпечення митної діяльності;
- умови трансферного ціноутворення при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта господарювання;
- принципи та правила здійснення електронного документообігу митних документів;
- особливості договірних відносин між основними суб'єктами ЗЕД відповідно до митного законодавства.

Система менеджменту якості.
Програма переддипломної практики

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ПП 11.01.05–01–2024

Стор. 4 із 9

вміти:

- використовувати знання з митного законодавства відповідно до напрямку перетину митного кордону України;
- розраховувати митну вартість товарів, фактурну (контрактну) вартість, мито, митні платежі, митні податки, митні збори, непрямі внески і платежі на різні види товарів;
- здійснювати митну оцінку товарів відповідно до Українського класифікатора товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД);
- застосовувати правила Інкотермс при визначенні митної вартості товарів;
- заповнювати транспортні та митні документи при здійсненні міжнародних перевезень;
- нараховувати митні платежі відповідно до обраних митних режимів;
- аналізувати та оцінювати зовнішньоекономічну діяльність суб'єкта господарювання та митних органів;
- аналізувати порядок визначення та оскарження санкцій у сфері митного законодавства;
- застосовувати нормативно-правові документи із митної справи в практичній діяльності підприємств.

4. МЕТА ПРАКТИКИ

Метою переддипломної практики є поглиблення і систематизація отриманих здобувачами теоретичних знань, набуття необхідних практичних навичок щодо забезпечення достатнього рівня підготовки майбутніх фахівців для прийняття рішень з організації й адміністрування митної діяльності суб'єктів підприємництва та в митних органах, формування системи відповідних наукових знань, збір інформаційної бази для використання їх при написанні кваліфікаційної роботи.

5. ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНЦІЇ (далі – ЗК)

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі й проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

- ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

6. ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (далі – ФК)

ФК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких або торговельних структур.

ФК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та/або торгівлі.

ФК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Система менеджменту якості.
Програма переддипломної практики

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ПП 11.01.05–01–2024

Стор. 5 із 9

ФК 6. Здатність до надання митно-посередницьких послуг, зокрема авіаційним підприємствам та аналізу митних ризиків.

ФК 7. Здатність аналізувати та оцінювати вплив норм митного законодавства системи Європейського Союзу на здійснення підприємствами митної діяльності в Україні.

ФК 9. Здатність приймати рішення у ситуаціях, які вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм митного та господарського права, а також розуміння специфіки практики їх застосування, зокрема на авіаційних підприємствах.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Організаційне та навчально-методичне керівництво виробничою практикою з митної діяльності підприємницьких структур забезпечується кафедрою економіки та бізнес-технологій факультету економіки та бізнес-адміністрування (ФЕБА) відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, №37-38, ст. 2004), «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті» від 07.02.2020 р. та діючого відповідно до наказу ректора 651/од від 09.12.2021 року «Положення про організацію та проведення практики здобувачів Національного авіаційного університету».

До керівництва практикою залучаються досвідчені викладачі кафедри, які беруть безпосередню участь в навчальному процесі, по якому проводиться практика. Контроль і аналіз результатів практики здійснюється завідувачем кафедри економіки та бізнес-технологій.

Обов'язки здобувачів вищої освіти, керівника практики від університету та від бази практики висвітлені у Розділі 4 Положення про організацію проходження практик здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету СМЯ НАУ П 03.01(20)-02-2021.

8. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

№ п/п	Зміст роботи
1	Загальне ознайомлення зі структурою бази практики, отримання загальної інформації про діяльність досліджуваного підприємства.
2	Опрацювання посадових інструкцій та обов'язків працівника, посаду якого займатиме здобувач на період практики.
3	Розкрити організаційні засади ведення митно-брокерської діяльності досліджуваної компанії та надати характеристику системи управління нею.
4	Дослідити організацію діяльності митних органів в частині забезпечення контролю здійснення митної справи суб'єктами підприємницької діяльності.
5	Провести аналіз митної діяльності підприємства та особливостей функціонування (аналіз обсягів експорту та імпорту, надходження митних платежів тощо).
6	Оцінити ефективність функціонування ЗЕД досліджуваного підприємства.
7	Висвітлити проблеми та перспективи удосконалення митної діяльності на підприємстві та забезпечення безпеки у процесі її здійснення.
8	Виконання індивідуального завдання відповідно до обраної бази практики.
9	Формування звіту з практики.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Перед початком переддипломної практики здобувачі отримують індивідуальні завдання з метою набуття ними під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання науково-дослідних і виробничих проблем. Матеріали, отримані здобувачем під час виконання індивідуального завдання практики, можуть бути в подальшому використані при написанні кваліфікаційної роботи, для підготовки доповідей на наукові конференції, публікації статей та інших цілей.

Державна митна служба України.

Метою переддипломної практики у органах митної служби України є ознайомлення з організацією діяльності митних органів в частині забезпечення контролю здійснення митної справи суб'єктами підприємницької діяльності.

Індивідуальне завдання:

1. Організація обліку платників митних платежів.
2. Забезпечення внутрішньої та зовнішньої координації діяльності митного органу.
3. Аналіз структури експортних та імпорتنних операцій (за товарами та країнами), митне оформлення яких здійснювалося відповідним митним органом.
4. Кількість платників митних платежів, аналіз структури митних платежів, методів визначення митної вартості.
5. Кількість проведених перевірок дотримання митного чи податкового законодавства, динаміка виявлених порушень правил митного чи податкового законодавства.
6. Аналіз інформації про діяльність митного брокера.
7. Аналіз оскаржень платниками митних платежів рішень митних органів.
8. Боротьба із контрафактом та контрабандою, її результати.

Митно-брокерська компанія.

Метою переддипломної практики в митно-брокерській компанії є забезпечення і аналіз функціонування компанії відповідно до її діяльності за КВЕД щодо надання митно-посередницьких послуг.

1. Особливості складання Статуту митно-брокерської компанії.
2. Практика притягнення до відповідальності митного брокера за порушення митних правил.
3. Складифікуйте види митно-посередницьких послуг.
4. Охарактеризуйте порядок оформлення дозвільних документів для замовника.
5. Охарактеризуйте показники оцінки якості надання посередницьких послуг.
6. Організаційно-правові основи взаємодії митного брокера і митного перевізника з митними органами України щодо організації та здійснення митних процедур.
7. Підготуйте угоду між митно-брокерською компанією та замовником послуг.
8. Процедури порядку оскарження постанов та рішень митних органів у справах про порушення митного законодавства.
9. Обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення діяльності суб'єкта митно-брокерської діяльності.

Суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснює зовнішньоекономічну діяльність.

Метою переддипломної практики на базі підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність є аналіз митної діяльності підприємницьких структур.

Індивідуальне завдання:

1. інформаційне забезпечення планування, організації та провадження ЗЕД підприємства.
2. Аналіз динаміки фінансово-економічних показників діяльності підприємства.
3. Аналіз динаміки податкових та митних платежів.
4. Аналіз операцій в іноземній валюті.
5. Аналіз застосування суб'єктом господарювання правил трансфертного ціноутворення.
6. Аналіз ефективності експортно-імпортних операцій.
7. Аналіз впливу результатів зовнішньоекономічної діяльності на доходи та прибуток підприємства
8. Аналіз порушень правил митного та податкового законодавства суб'єктом господарювання
9. Обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення діяльності суб'єкта господарювання на основі проведеного аналізу.

9. ПІДСУМКИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен набути таких програмних результатів навчання (далі - ПРН):

ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та/або торгівлі діяльності.

ПРН 6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та/або торговельної діяльності.

ПРН 10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких та/або торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

ПРН 11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких та/або торговельних структур.

ПРН 12. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективної митної й торговельної діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької діяльності, зокрема авіаційних підприємств.

ПРН 13. Впроваджувати інноваційні методи митної діяльності з метою створення умов для ефективного управління експортно-імпортними операціями підприємницьких та торговельних структур.

	Система менеджменту якості. Програма переддипломної практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024
		Стор. 8 із 9	

10. ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бугель Ю. В., Чекаловська Г.З. Управління ризиками в митній справі: сутність та теоретичні засади. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління 2020. Том 31 (70). N 4. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/38962>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436-IV. Редакція від 25.06.2016, URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>
3. Гребельник О.П. Митна справа: 5-те вид. оновл. та доп. Київ: ЦУЛ, 2019. 400 с.
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999р. No 996-XIV. ВВР України. (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
5. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII (Редакція від 22.02.2024) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
6. Закон України «Про підприємництво». Верховна Рада; Закон від 07.02.1991 № 698-XII (Редакція від 14.12.2021) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.
7. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : навчальний посібник до вивчення дисципліни для студ. галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент». / КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А.Р. Дунська, Г.П. Жалдак. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/aa459821-5825-40ee-8926-152d76d757ad/content>
8. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 292 с.
9. Іванова Т.В. Митна справа: Збірник завдань: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 Економіка. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 74 с.
10. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г., Терлецька В.О. Митна справа: підручник Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 240 с.
11. Митний кодекс України від 07.06.2012р. 49155-VI. (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
12. Митний контроль та митне оформлення : навч. посіб. / І. П. Кекіш, О. Ю. Сидорович, О. В. Годованець. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 250 с.
13. Найденко О. Є. Нормативно-правове забезпечення проведення експертиз в митній справі. Бізнес-навігатор. 2022. №3(70). С. 121–127.
14. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>
15. Пашко П.В., Мирошниченко Г.Б., Штик Ю.В., Авторизований економічний оператор: шляхи розвитку, його вплив на процеси при митному оформленні, ризики застосування. *Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна.* 2024. №1 (29). С. 110-116. DOI: [http://doi.org/10.31474/1680-0044-2024-1\(29\)-110-117](http://doi.org/10.31474/1680-0044-2024-1(29)-110-117)
16. Пашко П., Штик Ю., Семенова Д., Долгова Л., Шкарупило К. Управління бізнес-проектами щодо транспортного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Development Service Industry Management.* 2024. № 2. С. 265-269. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(42\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(42))
17. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
18. Постанова КМУ «Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України» (№ 227 від 6 березня 2019 р., із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

	Система менеджменту якості. Програма переддипломної практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024
		Стор. 9 із 9	

19. Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності. Наказ Міністерства фінансів України від 27.09.2021 р. № 517. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1672-21#Text>

20. Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності. Наказ Міністерства юстиції України №517 від 27.09.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1672-21#Text>

21. Синиця Т. В., Осьмірко І. В. Економічна діагностика: навч.-метод. посіб. Харків: ХНПУ, 2020. 184 с.

22. Тищенко В. Ф. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи [Електронний ресурс]: навч. посіб. / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 193 с.

23. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. Редакція від 11.06.2016р. URL: : <http://zakon5.rada.gov.ua>

24. Pashko, P., Pashko, D., Chumak O., Myroshnychenko G., Shtyk Yu. (2024) On the directions of customs policy improvement and mechanisms of innovative development of customs affairs. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University*, 4, 348-351. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-53>

25. Pashko, P., Shtyk, Yu., Myroshnychenko, G., Semenova, D. (2024). Approaches and challenges to project management of customs brokerage companies in the conditions of sustainable development. *Development Service Industry Management*, (1), 285–288. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5\(41\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5(41))

11. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної здобувачами вищої освіти навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.11.1.

Таблица 11.1

№ з/п	Види робіт	кількість балів
1.1	Ознайомлення з програмою практики, складання та узгодження з керівником плану-графіку проходження практики, отримання індивідуального завдання	5
1.2	Проходження інструктажу з порядку проходження практики, з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки	5
1.3	Виконання робіт на базі практики та їх оцінка керівником від бази практики (характеристика)	15
1.4	Виконання тематичного плану проходження практики	25
1.5	Виконання індивідуального завдання	25
1.6	Своєчасне складання, подання, якісне оформлення та захист звіту з практики	25
Усього		100

Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана здобувачем вищої освіти за результатами виконання та захисту практики в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відповідної заліково-екзаменаційної відомості, а також до навчального індивідуального плану студента та додатка до диплома, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.